

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201584741

Zaaknummer: Z/22/094987

Portefeuillehouder(s):

Voor vragen

Naam: Sander Geertsen
Telefoon: (088) 695 30 82
E-mail: s.geertsen@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Terugkoppeling effecten- en locatieonderzoek AZC+

Aanleiding voor deze kennisgeving

Op 28 juni 2022 hebben wij uw raad met een kennisgeving (201566566) geïnformeerd over 'Bestuursopdracht en proces eventueel asielzoekerscentrum i.c.m. huisvesting lokale spoedzoekers'.

Deze bestuursopdracht, die wij op 21 juni 2022 hadden vastgesteld, houdt het volgende in:

- A. Het in beeld brengen van de effecten (waaronder wenselijkheid en haalbaarheid) van een mogelijk asielzoekerscentrum, van circa 200 asielzoekers, in combinatie met circa 100 andersoortige spoedzoekers (hierna: AZC+) voor de gemeente Duiven.
- B. Het in beeld brengen van locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen en het uitvoeren van een voorselectie op basis van objectieve criteria (van circa 10-15 naar circa 3).
- C. Het nader analyseren van de geschikte locaties en het terugbrengen (van circa 3) naar één voorkeurslocatie inclusief medewerkingsvoorwaarden.

In de periode eind juni tot en met begin oktober zijn onderdelen A en B van het effecten- en locatieonderzoek parallel uitgevoerd door Ruimtemanagers BV in samenwerking met 1Stroom. Voor het onderzoek is gesproken met het COA, woningcorporatie Vivare, politie Rivierenland Oost, welzijnsstichting Mikado en Vluchtelingenwerk Nederland (locatie Duiven) en met de gemeenten Ede en Houten als ervaringsdeskundigen.

Recent is de rapportage 'Effecten- en locatiestudie mogelijk AZC+ Duiven' opgeleverd. Hierin heeft Ruimtemanagers de effecten van een AZC+ met behulp van onder andere gesprekken met maatschappelijke partners op ordentelijke wijze in beeld gebracht. Graag informeren wij u nader over de onderzoeksresultaten en onze visie voor het vervolg.

Relevant beleidskader

- Coalitieakkoord Gemeente Duiven 2022-2026

"Oriënterend is met de gemeenteraad gesproken over de mogelijkheid een asielzoekerscentrum te vestigen in onze gemeente. We onderschrijven de noodzaak om mee te werken aan oplossingen voor het nijpende probleem op dit vlak maar ook wat betreft de huisvesting van statushouders. We onderzoeken de mogelijkheden van meerdere locaties en bepalen dan of en voor welke locatie we hieraan willen meewerken. We willen dan graag komen tot een centrum dat ook bijdraagt aan tijdelijke huisvesting van statushouders en spoedzoekers."

- Opdracht en proces effecten- en locatieonderzoek eventuele asiel- en andersoortige opvang in de gemeente Duiven (AZC+) d.d. 21 juni 2022, versie 1.2 (201567210)

Voor het effecten- en locatieonderzoek hebben wij de volgende kaders meegegeven:

- a. Bijdrage aan het gemeentelijke huisvestingsprogramma;
- b. circa 200 opvangplekken voor asielzoekers;
- c. in combinatie met circa 100 andere opvangplekken voor lokale spoedzoekers en/of statushouders dan wel Oekraïners;
- d. gedurende een periode van 3-5 jaar;
- e. de locatie voldoet aan de eisen van het COA (bijvoorbeeld afstand tot voorzieningen en openbaar vervoer);
- f. het AZC+ moet verbinding maken met de Duivense samenleving (kansen voor lokale ondernemers, social return);
- g. de veiligheid van omwonenden, asielzoekers en andere betrokkenen is gewaarborgd.

In overeenstemming met de bestuursopdracht zijn onderdeel A en B parallel uitgevoerd en is nu het moment van terugkoppeling naar uw raad ter voorbereiding van de thema-avond AZC+ op 15 november 2022. Zoals eerder bericht zit tussen onderdeel B en C een go / no go besluit. Op 29 november 2022 willen wij het definitieve besluit nemen over het al dan niet voortzetten van onderdeel C van de bestuursopdracht. Hetgeen tijdens de thema-avond wordt besproken betreft het college bij de definitieve besluitvorming.

Inhoud van mededeling

Het college heeft kennisgenomen van de *'Effecten- en locatiestudie mogelijke AZC+ Duiven'* en is van oordeel dat Ruimtemanagers aan zijn opdracht heeft voldaan.

Het college ziet in de resultaten van het onderzoek aanleiding om de koers bij te stellen. Dit vanwege zorgen om de volkshuisvestelijke taak alsmede vanwege het beslag dat de oorspronkelijke opdracht legt op onder andere het onderwijs, de (medische) zorg en de ambtelijke organisatie.

Volkshuisvestelijke bezwaren

In aanloop naar de bestuursopdracht had het college een spoedige realisatie voor ogen om de druk in de asielopvang te ontlasten en tegelijkertijd iets voor de lokale woningnood te kunnen betekenen. Uit de effectenstudie blijkt dat vanuit volkshuisvestelijk perspectief verhuur voor een periode van 3 tot 5 jaar niet in de visie van woningbouwcorporatie Vivare past. Hierbij speelt enerzijds een haalbare business case een rol en anderzijds het herhuisvestingsvraagstuk van de *'100 andere opvangplekken voor lokale spoedzoekers en/of statushouders dan wel Oekraïners'* uit de bestuursopdracht. Na 3 tot 5 jaar moeten deze mensen ergens anders gehuisvest worden. Dit is niet goed uitvoerbaar. Daar komt bij dat de mogelijkheden om lokaal maatwerk te verrichten bij de toewijzing van doelgroepen beperkt zijn¹.

De opdracht draagt daardoor onvoldoende bij aan realisatie van het doel om zowel de druk op de asielopvang te ontlasten en tegelijkertijd te voorzien in een tijdelijke oplossing voor de woningnood van bestaande inwoners. Het verlengen van de periode zoals Vivare voorstelt (en wellicht ook het percentage maatwerk) ziet het college als kansrijke oplossingsrichting voor flexwoningen. Echter dat heeft weer gevolgen voor de beschikbaarheid van een aantal onderzochte locaties.

¹ Lokaal maatwerk is voorrang geven aan specifieke doelgroepen zoals vergunninghouders (statushouders) bij het toewijzen van sociale huurwoningen. Dit bedraagt op grond van huidige huisvestingsverordening maximaal 20%.

Boodschap overige stakeholders

Uit de effectenstudie blijkt een boodschap van de overige stakeholders (zoals onderwijs en zorg) dat een AZC complexe vraagstukken met zich meebrengt en dat deze daar op dit moment onvoldoende voor lijken toegerust.

Duur realisatie

Tussen de over gebleven locaties springt er geen enkele met kop en schouders uit. Op grond van de criteria '*Verwachte snelheid procedures en realisatie*' en '*Gewekte verwachtingen omwonenden*' is bij alle vier een nadere afweging nodig. Ook is van een aantal locaties onduidelijk hoe de grondeigenaar tegen een AZC+ aankijkt. We vinden een zorgvuldig participatietraject belangrijk. Hoe uw raad tegen de resultaten en het vervolg aankijkt vinden wij ook belangrijk om op te halen. Dit staat op gespannen voet met de snelheid die we voor ogen hadden en met de noodzaak om tot snelle realisatie te komen.

1Stroom

Tijdens het onderzoek zijn ook zorgen ten aanzien van de ambtelijke capaciteit en de beschikbaarheid van vervangende inhuur aan het licht gekomen. Dit zijn twee belangrijke aandachtspunten voor het vervolg.

Invulling huisvestingopgave

Het college voelt op de volle breedte van de huisvestingopgave de noodzaak voor spoedige actie. Om bovenstaande redenen zijn wij voornemens om de koers bij te stellen om bij te kunnen dragen aan de huisvestingsopgave en de doorstroming in de landelijke asielketen, namelijk door:

- de al bestaande asielopvang (van nareizigers in de hotels²) tijdelijk te blijven faciliteren;
- op realisatie van flexwoningen op gemeentegrond voor zowel "lokale spoedzoekers", starters als vergunninghouders (statushouders) in te zetten;
- de haalbaarheid van een kleinschalige asielopvang te onderzoeken.

Flexwoningen

Zowel vanuit het Rijk als ook de provincie Gelderland is er aandacht voor flexibele woonconcepten. Zo heeft de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening onlangs de Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting ingesteld³ en heeft de provincie subsidie beschikbaar voor een projectleider flexwoningen. We maken ons hard om gebruik te kunnen maken van bijvoorbeeld de '*Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen*' als mogelijke versneller⁴. Op die wijze kunnen we ook minimaal een derde van de flexwoningen beschikbaar laten komen voor vergunninghouders (statushouder) en/of Oekraïense ontheemden⁵.

De nieuwe koers voor flexwoningen stemmen we zo snel als mogelijk af met stakeholders als provincie en Vivare (of een andere verhurende partij). De hamvraag hierin wordt waar en

² Over de hotelopvang heeft u van ons een kennisgeving d.d. 18 oktober 2022 (documentnummer 201584447) ontvangen.

³ De Taskforce heeft de opdracht om gemeenten, woningcorporaties en andere woningmarktpartijen actief te ondersteunen bij de versnelde realisatie van tijdelijke huisvesting voor verschillende aandachtsgroepen (onder andere statushouders, starters, studenten, Oekraïense ontheemden). De Taskforce wordt hierbij geholpen door een Uitvoeringsorganisatie die vraag en aanbod bij elkaar brengt, haalbaarheidsstudies uitvoert, projecten aanjaagt en impasses helpt doorbreken.

⁴ Deze regeling bestond nog niet ten tijde van de huidige bestuursopdracht d.d. 21 juni 2022. In de effecten- en locatiestudie wordt onder andere deze regeling toegelicht. Zie paragraaf 2.4.2 (Subsidiemogelijkheden).

⁵ De opvang van Oekraïners is een verantwoordelijkheid van de gemeenten en valt buiten de reguliere asielopvang. Op dit moment is er voor 24 ontheemden plek in De Boomgaard (bij De Stek). Uiterlijk per 1 december 2022 komen er 48 plekken in De Groene Ring beschikbaar.

wanneer kunnen deze worden gerealiseerd. Ons vertrekpunt hierin is de effecten- en locatiestudie. Ook zien wij een duidelijke samenhang met de Nationale Woonagenda, de lokale doorvertaling hiervan en de prestatieafspraken met Vivare. Een mogelijke kredietaanvraag op dit punt sluiten we niet uit.

Asielopvang

De nieuwe koers voor asielopvang stemmen we af met het COA en wellicht ook buurgemeenten gelet op de (regionale⁶) asielopvangplicht⁷ die per volgend jaar in lijkt te gaan. Uitgangspunt is een asielopvang waarbij het COA onze gemeente(n) volledig ontzorgt.

Voorgenomen besluit

Op dit moment overweegt het college om op 29 november 2022 het volgende te besluiten:

1. onderdeel C van de huidige bestuursopdracht geen vervolg te geven;
2. de huisvesting van asielzoekers en andere doelgroepen te ontkoppelen;
3. de al bestaande asielopvang (van nareizigers in de hotels) tijdelijk te blijven faciliteren;
4. op realisatie van flexwoningen (op gemeenteground) voor zowel 'lokale spoedzoekers', starters als statushouders in te zetten;
5. de haalbaarheid van een kleinschaliger asielopvang te onderzoeken.

Wij doen u op korte termijn een voorstel voor de nadere invulling van in elk geval de nieuwe koers voor flexwoningen. Het college praat graag met u hierover door tijdens de thema-avond van 15 november 2022.

Duiven, 25 oktober 2022.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

mr. M.H. (Rita) Kranenburg
loco-secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester

Bijlagen:

Registratienummer:

1. 201585756

Omschrijving:

Rapportage Effecten- en locatiestudie mogelijk AZC+ Duiven

Verdere informatie:

1. n.v.t.

⁶ Bij voorkeur met Westervoort of in Liemers verband.

⁷ Gesproken wordt over 33 opvangplekken per 10.000 inwoners. Dit komt voor Duiven, 24.946 per 1 januari 2022, neer op 83 opvangplekken.

Digitally signed by Zynyo B.V.

Date: 2022.10.25 15:43:00 CEST

Document ID:

bc086a8b-ba3f-4cf4-93ce-
7acbb39c23d0